

Vlaams
Parlement

stuk **1898** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 31 januari 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten en
Vera Van der Borght, de heer Peter Gysbrechts,
mevrouw Elisabeth Meuleman en de heer Boudewijn Bouckaert

betreffende het opstarten van een multidisciplinair
wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaken,
gevolgen en mogelijke oplossingen inzake pesten
bij jongeren

TOELICHTING

De dramatische berichten over zelfdodingen bij jongeren als gevolg van pesten grijpen iedereen naar de keel. Het lijkt alsof het aantal toeneemt of is het fenomeen meer zichtbaar geworden? Is er een grotere meldingsbewustheid? Daarover bestaat momenteel geen uitsluitsel.

Pesten is van alle tijden, maar door de crisis, de drang om te presteren, het gebrek aan werkzekerheid, pessimisme, ‘mee zijn met’ en andere (nieuwe) fenomenen zoals sociale media wordt de druk op het individu alsmaar groter. Onze maatschappij verandert continu. De mens zoekt – al dan niet rechtstreeks gestuurd – steeds meer zijn limieten op. Aangewakkerd door zijn of haar leefomgeving, botst hij of zij blijkbaar vaker op de grenzen van wat mag en kan.

De zoektocht naar de eigen identiteit is sowieso al bijzonder complex. Daarenboven groeien jongeren nu op in een reële en virtuele leefwereld met meervoudige identiteiten. Wat we nu meemaken op sociale media zoals Facebook, is slechts een begin, waarschuwen verschillende sociologen, want de technologie evolueert zeer snel. Gedachten zijn amper gevormd of ze worden ook op het internet gedeeld.

Hoe om te gaan met ‘identiteiten’, wordt een gigantische, zo niet dé uitdaging voor de toekomstige generatie jongeren en is dat, de facto, thans ook voor de huidige beleidsverantwoordelijken. Gedragsregels worden door de veranderende samenleving stelselmatig geherdefinieerd. Voor volwassenen is het al niet gemakkelijk om die altijd te vatten, laat staan voor jongeren. Maar finaal wil én moet iedereen wel meelopen in en slagen in het verhaal van ‘huisje, tuintje, boompje’¹.

Een getuigenis van een tiener in het filmpje ‘Pesten – Wat brengt dat eigenlijk op?’ via het videokanaal Youtube schetst de situatie treffend².

“Als iemand ooit maar tegen mij gezegd zou hebben dat het allemaal voorbij zou gaan en dat ik mijn leven niet mocht laten kapot maken. Dan had ik het allemaal draagbaarder gevonden. Daarom wil ik dit nu zelf tegen de slachtoffers van pesten zeggen.”.

In Nederland nodigde de kinderombudsman verschillende experts uit het onderwijsveld, maar ook ouders, scholieren, leerkrachten, vertegenwoordigers van het Nederlands Jeugd-instituut, vakbonden en deskundigen op het gebied van pesten uit om samen met de staatsecretaris van Onderwijs de problematiek van pesten in de scholen te bespreken. De bijeenkomst die door de ombudsman als zeer inspirerend werd ervaren, toonde nogmaals aan hoe complex en veelzijdig het probleem van pesten is.

Vandaag is het antipestbeleid in Vlaanderen en de aandacht ervoor vooral een kwestie van momentopnames: wanneer de media enkele dagen stilstaan bij een nieuw dramatisch voorval, is er een piekmoment van aandacht bij de beleidsmakers. Vlaanderen moet evolveren van een beleid dat gericht is op momentopnames, naar een geïntegreerd en structureel beleid, over alle sectoren heen.

Om een dergelijk beleid te kunnen voeren, zijn voldoende bruikbare en wetenschappelijk onderbouwde data over het fenomeen pesten bij kinderen en jongeren nodig. Specialisten zijn het erover eens: op dit ogenblik is er te weinig multidisciplinair wetenschappelijk studiewerk omtrent dat fenomeen. Noch wat oorzaken betreft, noch wat gevolgen en oplossingen betreft beschikken we vandaag over de nodige wetenschappelijke onderbouwing.

¹ <http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=772020V7>.

² <http://www.youtube.com/watch?v=bVr3mEI1yQE>.

Iedereen heeft wel een indicatie over de mogelijke invloed van omgevingsfactoren zoals gezinssituatie, de mogelijkheid om open en vrij te kunnen praten met ouders en/of schoolverantwoordelijken, individuele mentale gezondheid enzovoort. Maar een wetenschappelijk referentiewerk dat dat alles multidisciplinair in kaart brengt, bestaat niet.

Om die reden willen de indieners van deze resolutie de Vlaamse Regering vragen om een dergelijk wetenschappelijk onderzoek naar oorzaken, gevolgen en oplossingen inzake pesten te starten.

Het is de bedoeling om daarna, op basis van het wetenschappelijk onderzoek, een multidisciplinair en structureel antipestbeleid te ontwikkelen, zowel op het niveau van de overheid als op het niveau van elke individuele school.

Irina DE KNOP

Marleen VANDERPOORTEN

Vera VAN DER BORGHT

Peter GYSBRECHTS

Elisabeth MEULEMAN

Boudewijn BOUCKAERT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- vaststellende dat:
 - 1° pesten op school, via het internet enzovoort zich meer en meer manifesteert;
 - 2° pesten in bepaalde gevallen leidt tot zeer dramatische situaties, met trieste voorbeelden van zelfdoding als meest extreem gevolg;
 - 3° het beleid op dit ogenblik weinig gestructureerd en veeleer ad hoc te noemen is, met piekmomenten van aandacht wanneer een concreet geval van pesten de media haalt;
 - 4° het voeren van een structureel beleid afhankelijk is van een multidisciplinair zicht op de problematiek;
 - 5° er op dit ogenblik in Vlaanderen geen multidisciplinair onderzoek naar pesten in het algemeen en naar pesten op school in het bijzonder bestaat;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek op te starten waarbij de oorzaken, gevolgen en mogelijke oplossingen inzake pesten bij kinderen en jongeren diepgaand in kaart worden gebracht;
 - 2° op basis van dat onderzoek tot een geïntegreerd en structureel antipestbeleid te komen, zowel op het niveau van de Vlaamse overheid, als op het niveau van elke individuele school.

Irina DE KNOP

Marleen VANDERPOORTEN

Vera VAN DER BORGHT

Peter GYSBRECHTS

Elisabeth MEULEMAN

Boudewijn BOUCKAERT